

4! permutacions (incomplet).

Un relat de: [Joan Colom](#)

Fa uns mesos que l'home mandrós havia tingut l'ocurrència de bastir un relat, el seixantè, que s'anomenaria "4! permutacions" i constaria de quatre entregues:

Per la primera, "4! permutacions (1)", hi desfilarien els anys 0128, 0182, 0218, 0281, 0812 i 0821.

Per la segona, "4! permutacions (2)", els anys 1028, 1082, 1208, 1280, 1802 i 1820.

Per la tercera, "4! permutacions (3)", els anys **2018**, 2081, 2108, 2180, 2801 i 2810.

I per la quarta, "4! permutacions (i 4)", els anys 8012, 8021, 8102, 8120, 8201 i 8210.

El propòsit de l'home mandrós era descriure un o diversos fets esdevinguts a cadascuna d'aquestes dates en algun lloc del món conegut; preferentment, a casa nostra. I, si és que algú encara no se n'ha adonat, tot i figurar en negreta l'any en curs, afegiré que les vint-i-quatre dates surten de permutar ordenadament les xifres **2, 0, 1 i 8**.

A l'home mandrós li feia molta mandra això d'espigolar en la Viquipèdia per trobar materials històrics pròxims amb què farcir les dates de la primera i la segona entrega (temps passat). Així que, per copsar el caire que volia que tinguessin aquests continguts, us en mostrem els dos primers:

0128

Encara és notícia la visita a la Tarraconense de l'emperador Adrià, oriünd de la Bètica, en companyia d'un jove agraciament anomenat Antínous. Aclariré que fa més de mig segle que Vespasià havia concedit als hispans l'estatus de ciutadans romans de ple dret pel suport rebut en les guerres civils per a la successió de Neró i Galba. Per això no ha d'estranyar que la plebs estigui al corrent d'informacions d'aquesta mena i en faci safareig.

0182

S'ha confirmat la mort de Marc Aureli i fa dos anys que és el seu fill Còmmode qui dirigeix l'Imperi. La legió que va ser enviada a la Bètica per avortar dues incursions mauritanes sembla haver-se establert de manera permanent en aquesta província, i el fet que el governador de la Tarraconense també n'hagi assumit el govern ha contribuït a crear una sensació d'estabilitat que no es recordava des d'abans que la pesta antonina delmés la població. L'arribada de pobladors procedents de la banda més oriental del Mare Nostrum, en un degoteig lent però que no cessa des de fa mig segle, ha contribuït a pal·liar la davallada demogràfica.

Si també ens limitem a mostrar els dos primers continguts de la tercera entrega (temps present i futur immediat), veureu que els pobladors esmentats en 0182 hi tornen a aparèixer, però ara exercint el poder en el lloc d'on havien estat foragitats fa prop de dos mil·lennis.

2018

Gràcies a la iniciativa del Partit Popular (PP) de recórrer davant del Tribunal Constitucional (TC) la Reforma de l'Estatut impulsada pel Govern de la Generalitat en 2005, sancionada per totes les instàncies autonòmiques i estatals i ratificada a Catalunya en el referèndum de 2006, el vot independentista es multiplica gairebé per cinc si comparem els resultats de les eleccions autonòmiques d'aquest any amb les de 2015, bàsicament pel pronunciament del TC en 2010. Després d'un referèndum consultiu i un altre de vinculant, celebrats en 2014 i 2017 respectivament, el Parlament de Catalunya proclama unilateralment la independència de Catalunya en forma de república, però Madrid suspèn l'autonomia catalana. A mitjans d'enguany, una moció de censura al President del Govern aparta el PP del poder central. El nou govern, d'un partit espanyol que s'autoproclama socialista i obrer, aixeca la suspensió i, si més no, intenta desencallar la situació recuperant per al debat polític allò que el PP s'havia limitat a judicialitzar. En aquesta situació seguim, amb cada part invocant legitimitats diferents i sense resultar massa clar a hores d'ara en quin terrat ha quedat la pilota.

Si la política d'ocupacions i d'assentaments colonials de l'estat d'Israel seguia sent un dels més greus factors de desestabilització internacional, el president dels EUA Donald Trump encara agreuja més la situació, ultrapassant una línia vermella que cap president anterior no s'havia atrevit a creuar: cedint a les pressions del lobby sionista estatunidenc, a finals de l'any passat trasllada la seva ambaixada de Tel Aviv a Jerusalem, fet que implica el reconeixement d'aquesta ciutat com a capital d'Israel; un pas més en la dinàmica d'"hostes vingueren que de casa ens traqueren" encetada fa 70 anys. I, encoratjat per aquests vents més favorables, Benjamin Netanyahu aconsegueix que el parlament israelià aprovi l'anomenada Llei de l'Estat-Nació, que consagra la restricció de la plena ciutadania al poble jueu, excloent-ne els palestins: els descendents d'aquells musulmans, cristians i drusos que en 1948 van decidir romandre en el nou estat.

2081

Fa mig segle va quedar palès que la proclamació de la república només comportava formalment prescindir d'una família, però que treure's del damunt a tots els demás paràsits era una empresa àrdua i permanent. El pas del

temps ho ha confirmat: tenim una Confederació Ibèrica de Repúbliques que aspira a integrar Portugal algun dia, però la lluita contra la corrupció no ha esdevingut més eficaç. De la Unió Europea més val no parlar-ne. El nombre de resolucions de l'ONU ignorades per un estat d'Israel governat ininterrompudament pel Likud des de fa gairebé tres quarts de segle no ha parat de créixer, això sense comptar les que no han prosperat pel vet dels EUA en el Consell de Seguretat. El procés continuat d'expol·li en els anomenats Territoris Palestins, tan fragmentats pels assentaments jueus que el mapa recordava trossos de formatge emmental, va culminar en 2076 amb una proposta que dissortadament no era un acudit de mal gust, tot i semblar-ho: com a contrapartida pel retorn a Síria dels Alts del Golan, Israel exigia la desaparició de l'Autoritat Nacional Palestina, amb l'annexió automàtica d'aquests territoris; dit d'una alta manera, les àrees controlades "de facto" per Israel passarien a ser-ho també "de iure". Això sí, fent gala del seu peculiar sentit de l'equitat, Israel ofería una sortida als palestins que no acceptessin restar sota la seva sobirania, alternativa que feia extensiva als refugiats de Jordània i Líban: escalonadament en 10 anys, el trasllat dels qui ho volguessin al sector C de la colònia marciana de Valles Marineris. La colonització d'aquest sector l'havia iniciada l'any 2067 un consorci europeu-israelià, en 2076 ja gaudia de l'homologació DK-620, pel que fa als protocols d'adaptació i estàndards d'habitabilitat, i amb l'arribada dels nousvinguts el sector adquiriria l'estatus de país independent. Però, transcorreguts cinc anys, només un 18% dels destinataris d'aquest generós oferiment l'ha acceptat i resideix a Mart; la resta, tot i que desunida, ha desencadenat l'enèsima intifada.

¿Qui no ha dit o ha sentit dir alguna vegada que, si esclata una Tercera Guerra Mundial, serà a causa del conflicte araboisraelià? Doncs la teníeu servida en les referències a 2108 i 2180, però com que de la tercera entrega hem anunciat que només inclouríem en el present relat els dos episodis precedents (2018 i 2081), a l'inici de la penúltima (8201) en trobareu un resum. De moment, per fer boca, avançarem que es va anar covant abans de 2108 i que dues dècades després d'aquesta data s'esdevenia l'holocaust nuclear, de manera que en 2180 ja feia mig segle que no quedava rastre de vida humana sobre la Terra.

L'home mandrós, però, no ho era tant com per tornar a explotar aquell tòpic tan gastat de la Ciència-Ficció on es presenta una Terra devastada que, quan els nivells de radioactivitat han deixat de ser letals, és repoblada pels colons que s'havien establert a Mart segles enrere o que hi havien fugit a temps de l'imminent hecatombe. O sí que el pensava explotar però no de forma tan immediata i lineal, perquè hi volia introduir una contingència que superaria aquest plantejament simplista i que, de passada, l'ajudaria a justificar el salt des del tercer fins al nové mil·lenni: l'efecte multiplicador de l'apoteosi nuclear sobre l'activitat sísmica i volcànica en tot el globus terraquí, i, en particular, sobre la deriva continental.

A diferència de les tres primeres entregues, en la quarta (futur llunyà) no mostrarem el contingut de les dues primeres dates sinó el de les dues últimes, per una doble raó: és el desenllaç que proporciona la clau per entendre els continguts precedents i també el que l'home mandrós tenia més elaborat.

8201

Ultimada fa un segle l'ocupació de la Terra amb la població seminal programada, de dos-cents cinquanta milions d'habitants, que ha hagut d'alentir-se a causa de problemes adaptatius no previstos, és l'hora de recapitular allò que s'ha esdevingut al llarg de més de sis mil·lennis, des d'una perspectiva que ja recull els punts de vista dels agents marcians i que, en conseqüència, dotarà d'una línia discursiva coherent tot un seguit de successos fins ara exposats de forma inconnexa i que sovint quedaven sense justificació. Per situar-ho en el seu context, començarem repetint part del contingut dels episodis 2108 i 2180, a risc de ser reiteratius.

En no haver-se acomplert en 2086 les previsions d'un estat jueu lliure de gentils per la via de la persuasió, es va decretar la deportació a Mart de la població palestina renuent, si us plau per força. Tot plegat va despertar la indignació de bona part de la comunitat internacional i no es va poder evitar l'extensió del conflicte: la tensió acumulada va encendre guspises en zones allunyades del món on feia temps que s'albiraven enfrontaments larvats, fins a derivar en esclats bèl·lics locals que van anar propagant-se, involucrant cada cop més països i adquirint una dimensió global. De fet, havia esclatat una Tercera Guerra Mundial en què, a diferència de les dues precedents, la Confederació Ibèrica de Repúbliques (Espanya, Catalunya i Euskadi) s'hi va veure implicada. No es va utilitzar armament químic ni bacteriològic, però sí nuclear d'abast tàctic, ja des del primer moment. La interceptació sistemàtica dels satèl·lits de comunicacions, la impossibilitat pràctica de garantir transmissions no intervingudes i la vulnerabilitat de la majoria de xarxes telemàtiques davant d'atacs cibernètics, va dur als països bel·ligerants a prescindir d'armament d'última generació dotat d'intel·ligència, a un retorn parcial a ginyes bèl·lics que es consideraven obsolets i a la utilització massiva de combatents poc especialitzats, destinats a ser carn de canó. La destrucció de les estacions-trampolí a Mart, entre altres instal·lacions lunars, va deixar les colònies marcianes gairebé al marge dels fets que s'esdevenien a la Terra.

Però, com era d'esperar, les potències posseïdores d'armament atòmic d'abast estratègic van acabar utilitzant-lo, en una ràpida successió d'accions i reaccions suposadament destinades a accelerar la fi de les hostilitats. Cal reconèixer que ho van aconseguir, tot i que no va ser per la via de la dissuasió de l'adversari sinó per l'anorreament simultani i absolut de tots i de tot. Cap a 2130 no quedava rastre de vida humana sobre la Terra.

Pel que fa a Mart cal començar aclarint que, quan la Tercera Guerra Mundial va entrar en la fase final, hi havia disset colònies, a més de la radicada en el sector C de Valles Marineris. En algunes també hi malvivien minories ètniques deportades, però la majoria acollia comunitats científiques i de colons que havien escollit lliurement aquell destí. La constatació que la l'espècie humana s'havia extingit a la Terra va promoure un moviment de solidaritat entre aquestes colònies, que amb els anys va anar quallant en l'ampliació de les escases infraestructures de comunicació i en la consecució de tractats de cooperació, procés que va culminar en la confederació de les divuit colònies. Perquè una cosa era que aquestes colònies quedessin gairebé al marge dels fets que s'esdevenien a la Terra i una altra que no n'estiguessin puntualment informades: la macabra traca final (almenys allò que en cada moment era visible des de Mart) va poder ser contemplada successivament des de la majoria d'observatoris astronòmics. Pel que fa als satèl·lits que orbitaven la Terra, de ben poca cosa van servir: entre els pocs que seguien en servei, cap ni un no emetia senyals a Mart. Així que una de les primeres mesures de col·laboració intercolonial va ser precisament la posada en òrbita geoestacionària d'una sèrie de satèl·lits que cobriren la superfície de la Terra i n'enviarien a Mart informació detallada.

L'anàlisi de les imatges obtingudes, posteriors a l'espetec nuclear, va confirmar el que l'observació telescòpica suggeria, a partir de la proliferació de punts lluminosos associats a espessos núvols de fum, la localització d'alguns dels quals coincidia amb la de volcans, actius i no actius en temps històrics, revelant una activitat eruptiva mai no vista, que molt probablement s'estendria a nous focus i que vindria acompanyada de terratrèmols intensos i generalitzats. Calia complementar l'exploració amb naus no tripulades portadores de vehicles terrestres i aeris de gran autonomia i amb capacitat d'efectuar mesures molt precises. I, quan aquest projecte es va convertir en realitat, de la nova informació obtinguda es van poder treure diverses conclusions, cap d'elles tranquil·litzadora: els nivells de radioactivitat pronosticaven que l'home no podria trepitjar la Terra abans de sis segles, almenys sense la protecció adequada, i es confirmava que el vulcanisme i la sismicitat havien assolit nivells impensables i seguien augmentant, fins al punt que en aquestes condicions era il·lusori pensar en una repoblació massiva, això al marge del factor radioactiu. Però encara hi havia una revelació més escruixidora: algunes plaques tectòniques s'havien fragmentat i, el que era més insòlit, la deriva continental havia multiplicat la seva velocitat... per cinc mil, de mitjana! Perquè us en pugueu fer una idea, si abans de la guerra s'estimava que la distància entre Amèrica del Nord i Euràsia augmentava 3 cm. cada any, pocs anys després de l'holocaust l'allunyament anual s'havia elevat a 150 m.

Una descoberta tan desconcertant va promoure intensos debats en l'Assemblea Confederal. La primera reacció dels responsables polítics va ser oblidar-se de la Terra i mirar cap a l'exoplaneta teòricament habitable més proper, o considerar la possibilitat de fer més habitable Mart amb la perspectiva llunyana de dotar-lo d'una atmosfera respirable.

Amb les dades disponibles sobre la seqüència final d'explosions atòmiques, diversos equips pluridisciplinars de científics es van posar a esbrinar com havien pogut alterar tan poderosament la dinàmica de plaques de l'escorça terrestre. Un cop coneguts els mecanismes d'afectació i comprovat que, aplicant-los sobre la configuració dels continents en el moment de l'holocaust (2128) s'arribava a l'actual trenta-cinc anys més tard (2163), va ser relativament fàcil preveure les derives futures (direcció i velocitat) i determinar si tendien cap a una configuració estable ni que fos provisionalment (derives imperceptibles i normalització de l'activitat sísmica).

Les prediccions perfilaven un supercontinent que van anomenar Neopangea-5 i que amb les velocitats de deriva anteriors a 2128 hauria trigat cinquanta-cinc milions d'anys a fer-se realitat, però que si es mantenien les actuals en trigaria onze mil.

Seguia sent massa temps, i sobretot semblava agosarat refiar-se de l'extrapolació a onze mil anys d'una tendència estudiada només en els primers trenta cinc, però ves per on que un equip de joves geòlegs va acabar imposant una teoria inquietant: que, de la mateixa manera que el cant del cigne nuclear va multiplicar per cinc mil la velocitat de translació, una determinada seqüència d'explosions estratègicament localitzades, de potencia inferior a les que havien provocat l'holocaust però superant-les àmpliament en nombre, podien duplicar-la. En aquest cas, la hipòtesi Neopangea-5 "només" trigaria cinc mil cinc-cents anys a esdevenir-se.

És clar que cinc mil cinc-cents anys encara era molt de temps, però l'intent d'escurçar l'espera augmentant encara més la velocitat podia desencadenar un procés d'esmicolament caòtic de l'escorça terrestre, de durada indefinida i que conduiria a un règim de col·lisions entre petites plaques, amb altíssima activitat sísmica. D'altra banda la proposta tenia un avantatge relatiu: si la teoria era errònia no caldria esperar aquest llarg període de temps, sinó que el procés caòtic es posaria en evidència immediatament després de les detonacions. Així que, pensant en les generacions futures, la Confederació Marciana va decidir tirar endavant el pla.

Tot i la utilització de robots, en l'operació de transport a la Terra, localització exacta i muntatge dels ginys nuclear va haver de participar-hi personal altament qualificat, perquè calia assegurar els més mínims detalls. Com que la radioactivitat ambiental encara era molt elevada, els operadors sojornaven en habitacles amb tancaments de plom, es rellevaven en torns de tres hores i duïen indumentària protectora. Quan tot estava a punt, van ser embarcats de tornada a Mart, mentre que els robots romanien a la Terra per si calia fer ajustos d'última hora. En 2188 les detonacions van succeir-se durant tres setmanes terrestres, i en menys d'un any es va constatar que l'arriscada operació havia estat un èxit. Els amidaments confirmaven periòdicament que la fragmentació de les plaques tectòniques i la seva deriva s'acomplia amb unes desviacions mínimes respecte a les previsions.

Els transbordadors marcians, incloent-hi els destacaments d'experts que precedien la colonització massiva per tal

de repoblar la Terra amb espècies vegetals i animals desenvolupades a Mart a partir dels exemplars que s'hi havien dut en els inicis del tercer mil·leni, no van començar a aterrar fins transcorregut un marge de seguretat de segle i mig des que l'activitat sísmica de Neopangea-5 es va normalitzar cap a l'any 7630, després que tots els plegaments previstos, originats per la col·lisió final de les plaques tectòniques de tipus obductiu, haguessin donat lloc a abruptes serralades que acabaven de donar al supercontinent un aspecte ben estrany: ja no era únicament una immensa illa només caracteritzada pel seu contorn, una línia de costa capriciosa en la qual eren difícils d'endevinar indicis del passat, sinó que la nova orografia acabava de fer-la irreconeixible del tot.

8210

Un cop els destacaments d'experts van concloure la seva missió de repoblar Neopangea-5 amb algunes de les espècies conservades, dels temps llunyans, es va procedir a la immigració intensiva de població marciana, al llarg de gairebé un segle (de 8013 a 8110). En realitat hi va haver cert encavalcament temporal, perquè en ambdues repoblacions s'actuava per zones i les logístiques es coordinaven sempre que era possible. Cal dir que el recorregut de les llançadores entre Mart i la Terra era directe, perquè amb l'avenç tecnològic feia mil·lenis que els transbordaments a la Lluna havien esdevingut innecessaris, com tampoc no era indispensable que ambdós planetes estiguessin en oposició respecte del Sol. Això i els nous sistemes de propulsió i aterratge van fer possible el trasllat de dos-cents cinquanta milions d'habitants en aquest temps rècord. Les colònies marcianes no seran abandonades, ni de bon tros, sinó que hi romandrà una població flotant d'entre cinc i deu milions, també perquè el desenvolupament tecnològic durant la llarga espera de sis mil·lenis ha fet possible generar una atmosfera respirable.

L'absència de notícies destacables en els últims nou anys ja és en si mateixa una bona notícia. Però abans de posar el punt final al relat no ens resistim a airejar una qüestió que potser més d'un lector s'haurà plantejat: quan en 2170 l'equip de joves geòlegs van suggerir la possibilitat que una nova seqüència d'explosions nuclears accelerés encara més una deriva continental ja dinamitzada per la que havia coronat l'escalada bèl·lica, ¿per què a ningú no se li va ocórrer preguntar si era possible invertir aquesta dinàmica amb una seqüència diferent, retornant les plaques a l'estat previ a l'holocaust i trigant-hi molt menys que amb la fugida endavant? De seguida els geòlegs haurien replicat que fer decreïxer l'entropia del sistema era tan inviable com tornar a ficar dintre d'un tub de dentifrici la pasta que ja havíem tret. Però quedant-nos amb això no hauríem ensenyat totes les cartes: ens hauríem quedat al pap que, encara que la inversió hagués estat possible, l'Assemblea Confederal no l'hauria autoritzada perquè recuperar la geografia prebel·lica era recuperar fronteres més o menys legítimes, fomentar vindicacions més o menys justes i exposar-se a repetir unes hostilitats que ara sabem fins on podien arribar. Com que les guerres esclataven per interessos econòmics però el detonant invariablement era d'índole territorial (l'ésser humà seguia sent un animal territorial), millor que la Terra a repoblar no conservés cap vestigi de localitzacions geogràfiques susceptibles de reclamacions històriques, ni tan sols restes que s'hi poguessin associar, tot i que en això no hi hauria hagut problema perquè la destrucció de 2128 es va fer tan a consciència que els pocs vestigis de l'obra humana no mereixien ser qualificats de ruïnes sinó de runa: paleontòlegs i arqueòlegs hi haurien tingut poc a fer.

No s'hi val a treure conclusions precipitades i caure en un triomfalisme fora de lloc, però sí que convé destacar que els primers colons a arribar porten aquí dos segles i que els últims en porten un. Doncs bé: en tot aquest temps, i en condicions de subsistència encara molt precàries, no s'han produït enfrontaments armats. D'acord que la població és molt més reduïda que quan va esclatar la guerra (dos-cents cinquanta milions d'habitants enfront de vuit mil milions), però alguna cosa hi deu haver, perquè en tota la història de la humanitat a la Terra aquesta circumstància no s'havia donat mai.

I és que a l'home mandrós li ha acabat fent mandra tot, menys anar-se'n a dormir per perdre el món de vista. Per això, perquè sabem que mai no enllestirà aquest aiguabarreig d'història i de ficció en 24 píndoles, ens hem afanyat a enviar a Relats una selecció (els continguts en cursiva), abans que l'entrada de l'any 2019 converteixi en obsolets aquests materials.

Tant de bo el nou any faci espavilar l'home mandrós!